

RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W

VOOR De leden van de raad

CC

DATUM 10 december 2015

ONDERWERP Vondst muurresten in Buiten de Veerpoort te Schoonhoven

Geachte leden van de raad,

Eind oktober 2015 zijn bij het ontgraven van de bouwput voor de bouw van de nieuwe snackbar in Buiten de Veerpoort te Schoonhoven onverwacht oude muurresten aangetroffen. Op 10 november 2015 hebben wij op advies van de ODMH besloten deze muurresten onder begeleiding van een archeoloog en een bouwhistoricus en voor zover dit noodzakelijk was voor de doorgang van het bouwplan te laten verwijderen. De verwijderingswerkzaamheden hebben op 13 november 2015 plaatsgevonden. Naar aanleiding van alle gebeurtenissen hechten wij eraan u inzicht te verschaffen in het gehele proces met betrekking tot archeologie en cultuurhistorie zoals dat doorlopen is vanaf de start van het project tot heden.

Procedure bestemmingsplan en overeenkomst eigenaar

Voor de herinrichting van het gebied Buiten de Veerpoort en de daarbij behorende verplaatsing van de snackbar is door de voormalige gemeente Schoonhoven in 2014 een nieuw bestemmingsplan voor het gebied opgesteld. Bij het opstellen van het bestemmingsplan zijn de te verwachten archeologische waarden en aanwezige cultuurhistorische waarden vooraf nauwkeurig in beeld gebracht¹. In april 2014 is een cultuurhistorische rapportage gemaakt (adviesbureau Culthis) en is een archeologisch bureau-onderzoek uitgevoerd (Archeosupport). Het bureau-onderzoek is in augustus 2014 getoetst aan de hand van een booronderzoek door (Archeodienst BV). De drie onderzoeken en de conclusies daaruit zijn beoordeeld door de welstands- en monumentencommissie (oktober 2014) en door de Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH, september 2014). Zij hebben geconstateerd dat de rapportages zorgvuldig waren en ondersteunden de uitkomsten. Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 25 september 2014 ter inzage gelegen. De Historische Vereniging Schoonhoven heeft hierop op 29 oktober 2014 een zienswijze ingediend die betrekking had op de bovengrondse aanwezige cultuurhistorische waarden. In de nota van beantwoording is aangegeven (onderdeel raadsbesluit bestemmingsplan 9 december 2014) hoe er met de zienswijze is omgegaan.

Voor de verplaatsing van de snackbar is een overeenkomst gesloten tussen de eigenaar van de snackbar en de gemeente Schoonhoven. Deze overeenkomst is op 25 november 2014 door beide partijen ondertekend. Op 9 december 2014 is het bestemmingsplan Buiten de Veerpoort door de gemeenteraad van Schoonhoven vastgesteld. Op het bestemmingsplan zijn geen bezwaren ingediend.

Omgevingsvergunning

Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan Buiten de Veerpoort heeft de eigenaar van de snackbar conform de overeenkomst met de gemeente en in overeenstemming met het bestemmingsplan een omgevingsvergunning aangevraagd voor de bouw van zijn nieuwe snackbar.

In het voortraject van het bouwplan is advies gevraagd aan ODMH of er noodzaak was tot aanvullend archeologisch onderzoek. In het afgelopen jaar is er geen nieuwe informatie bekend geworden of zijn er omstandigheden geweest die aanleiding konden geven voor het doen van aanvullend onderzoek. De ODMH heeft in juni 2015 dan ook geadviseerd dat verder onderzoek op basis van de reeds gedane onderzoeken niet

¹ Het gebied Buiten de Veerpoort valt samen de overige delen van het historisch centrum in het hoogste archeologische beleidsregime. Dit houdt in dat er bij bouwactiviteiten groter dan 50m² en dieper dan 30cm onder het maaiveld eerst archeologisch vooronderzoek moet worden uitgevoerd. Het cultuurhistorisch rapport is gemaakt vanwege de ligging in het beschermd stadsgezicht Schoonhoven.

nodig was. Ook Rijkswaterstaat heeft augustus 2015 akkoord gegeven voor het bouwplan. Op 3 september 2015 is de vergunning voor de snackbar afgegeven.

Uitvoering

Op 28 oktober 2015 is gestart met de grondwerkzaamheden. Tijdens het ontgraven van de bouwput zijn op donderdag 29 oktober 2015 resten van een stenen muur aangetroffen. De gemeente heeft direct een deskundige van de ODMH ingeschakeld. Deze heeft op 30 oktober 2015 de bouwlocatie bezocht en in de navolgende periode contact gehad met de Archeologische werkgroep Schoonhoven. Conform de monumentenwet is de bouw stilgelegd en is een archeologisch adviesbureau (Archeomedia) gevraagd om de vondst te komen onderzoeken. Omdat het hier muurresten betreft is er tevens een bouwhistoricus (Dröge Bureau voor Bouwhistorie) bij gevraagd, zodat er vanuit twee expertises kon worden onderzocht. Er bleek sprake te zijn van een vermoedelijke barbacane¹ van de vesting Schoonhoven, welke slechts op een enkele recent openbaar toegankelijk geworden kaart (o.a. uit 1727, bijlage 1) duidelijk staat ingetekend. Op maandag 2 en dinsdag 3 november 2015 zijn de resten onderzocht, ingemeten, gefotografeerd en gedocumenteerd. De vondst is, conform de eisen in de monumentenwet, op 5 november 2015 gemeld bij onze minister (Archis melding).

Om tot een goed besluit over de voortgang te komen heeft de gemeente zich gebaseerd op de eerste resultaten van het archeologisch onderzoek en het ingewonnen advies van de archeoloog van ODMH (4 november 2015, mede gebaseerd op het advies van de veldarcheoloog en de bouwhistoricus). In afwachting hiervan zijn de werkzaamheden in het plangebied Buiten de Veerpoort, incl. de werkzaamheden in de bouwput, tijdelijk voor langere tijd stilgelegd.

Op dinsdag 10 november 2015 heeft het college besloten dat de muurresten onder begeleiding van een archeoloog en een bouwhistoricus mochten worden verwijderd. De verwijdering heeft niet meer muurresten getroffen dan puur noodzakelijk voor de voortgang van het bouwplan. Daarnaast is er besloten dat er verder in het gebied buiten de bouwput geen graafwerkzaamheden meer mogen worden verricht die de aangetroffen resten verder zouden kunnen beschadigen.

De gemeente heeft op 11 november 2015 de bouwaannemer van het collegebesluit op de hoogte gebracht en daarop is de bouw binnen de bouwput voor de snackbar weer vrijgegeven. Vrijdag 13 november 2015 heeft de bouwaannemer onder begeleiding van de door de ODMH ingezette archeoloog en bouwhistoricus de muurresten voor zover nodig verwijderd. Op 13 november 2015 is aan het einde van de dag de beëindiging van de archeologische en bouwhistorische begeleiding gemeld door Archeomedia.

Vervolgtraject

Naar aanleiding van de vondst wordt door Archeomedia en Dröge Bureau voor Bouwhistorie een gezamenlijk rapport opgesteld. In het kader van een zorgvuldige rapportage over de gevonden muurresten is de gemeente momenteel nog met de bouwhistoricus in overleg over de omvang van het archiefonderzoek. De meerwerkkosten hiervoor bedragen ca. €1500,00 en kunnen gedekt worden uit het project. De riolering die nog moet worden aangelegd wordt zodanig omgelegd dat deze niet in aanraking komt met de archeologische laag en zal voor alle zekerheid archeologisch worden begeleid.

Aangezien de gemeente verder in principe in het gebied Buiten de Veerpoort geen grondwerkzaamheden meer hoeft te verrichten die schade zouden kunnen aanbrengen aan de archeologische resten van de barbacane, voeren we geen aanvullend veldonderzoek meer uit. De reden hiervoor ligt in de kosten van het onderzoek en de vondstverwerking. De basiskosten zijn te overzien, maar de ervaring in bijvoorbeeld Bergambacht (opgraven kasteel) leert dat bij nieuwe vondsten de opgraving enkele honderdduizenden euro's kan gaan kosten. Dit willen we nu niet onnodig riskeren.

Het gebied Buiten de Veerpoort valt reeds binnen het hoogste regime van het archeologiebeleid van Schoonhoven. Daar is tijdens de voorprocedure ook naar gehandeld. Om het gebied voor de toekomst nog beter te kunnen beschermen hebben wij op 8 december besloten op basis van artikel 3 van de erfgoedverordening Schoonhoven 2007 de procedure op te starten om het gebied aan te wijzen als gemeentelijk archeologisch monument. Op 7 december heeft er tevens een gesprek plaatsgevonden met de Archeologische werkgroep en de Historische vereniging Schoonhoven over het gebied en het verwerken van de huidige kennis in het inrichtingsplan.

¹ Een barbacane is een verdedigingswerk dat voor de stadsmuur ligt. De barbacane was door middel van een versterkte brug over de gracht verbonden met de toegang tot de stad.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,
de secretaris,

de burgemeester,

mw. mr. M. Plantinga

mr. T.P.J. Bruinsma

Bijlage I

(detail van de) Kaart van de Lek bij Schoonhoven, J.B. Prevost 1727 (Nationaal archief, Inventaris van de Plans van Vestingen behorende tot het archief der Genie van het Ministerie van Oorlog / Oorlog Plans van Vestingen / 577).

Thans ook beschikbaar op www.geschiedenisvanzuidholland.nl/collecties/kaart-van-de-lek-bij-schoonhoven-1727-

